

Αθήνα, Μάιος 2011

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το σημείωμα αυτό παρουσιάζει ορισμένα στοιχεία σχετικά με το πόρισμα της Νέας Δημοκρατίας στην Εξεταστική Επιτροπή για την Ζήμενς αλλά και τη μέθοδο εξερεύνησης της όλης υπόθεσης. Σκοπός του, μια παρουσίαση πλευρών που δεν επισημάνθηκαν ή δεν αναλύθηκαν ικανοποιητικά.

Προγραμματικές Συμβάσεις ΟΤΕ

Α. Η απόφαση της κυβέρνησης να καταρτισθούν προγραμματικές συμβάσεις το 1997 δεν ήταν προϊόν εκείνης της στιγμής αλλά αποτέλεσμα εξελίξεων προηγούμενων ετών.

Η κατάσταση του τηλεπικοινωνιακού δικτύου, πριν το 1997, ήταν άθλια. Οι καταναλωτές έπρεπε να περιμένουν για μήνες ακόμη και χρόνια για ένα καινούργιο τηλέφωνο. Υπήρχαν εκατοντάδες χιλιάδες αιτήσεις πολιτών σε εκκρεμότητα. Ο πιο συνηθισμένος τρόπος για ν' αποκτήσεις τηλέφωνο ήταν ο χρηματισμός υπαλλήλων ή μία εξυπηρέτηση από βουλευτή ή υπουργό. Αλλά πίσω από το εμφανές αυτό χάλι κρυβόταν μια ακόμη πιο ζοφερή πραγματικότητα. Υπήρχε αδυναμία παροχής νέων υπηρεσιών. Η εποχή της κινητής τηλεφωνίας είχε αρχίσει. Στην Ελλάδα όμως απουσίαζε το ευρύτατο δίκτυο ψηφιακών υποδομών που ήταν αναγκαίο για την ανάπτυξή της. Νέες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, όπως μεταφορά εικόνας, δεδομένων, διαδίκτυο, διεθνείς διασυνδέσεις, δεν ήταν δυνατές με το υπάρχον δίκτυο.

Ο ΟΤΕ είχε προχωρήσει στην αναγκαία ψηφιακοποίηση του δικτύου πριν το 1997 με την πραγματοποίηση διαγωνισμών ή αναθέσεων και την υπογραφή συμβάσεων για ψηφιακά κέντρα. Αναφέρονται ενδεικτικά οι συμβάσεις 6650/20.12.80, 7160/30.3.88 και 7170/30.3.88 μετά από απόφαση (16.9.86) της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Οι συμβάσεις 720/1.2.90 και 7230/1.2.90 που υπογράφηκαν επί **οικουμενικής κυβερνήσεως Ζολώτα** και οι συμβάσεις 7430/28.6.94 και 7440/28.6.94 που υπογράφηκαν επί **κυβερνήσεως Α. Παπανδρέου μετά από προεργασία επί κυβερνήσεως Κ. Μητσοτάκη.**

Το πρόβλημα της ψηφιακοποίησης του ΟΤΕ είχε καθυστερήσει για δύο κυρίως λόγους. Ο ένας ήταν η έλλειψη μιας συνολικής άποψης για την ανάπτυξη του Οργανισμού. Το Δ.Σ. του ΟΤΕ μόλις το 1995 αποφάσισε ένα επιχειρηματικό σχέδιο για το διάστημα 1996-2000. Η ψηφιακοποίηση του ΟΤΕ ήταν τμήμα αυτού του σχεδίου. Ο δεύτερος λόγος ήταν η προσπάθεια ιδιωτικοποίησης του ΟΤΕ την περίοδο '90-'95. Η άποψη των τότε κυβερνήσεων ήταν ότι θα έπρεπε ο ιδιώτης αγοραστής του ΟΤΕ να αναλάβει την ψηφιακοποίηση.

Η προϊστορία των προγραμματικών συμφωνιών, όπως τη διαμόρφωσαν όλες οι κυβερνήσεις από το 1980 έως το 1996, προσδιόρισε τα καθοριστικά δεδομένα για τις προγραμματικές συμβάσεις. Με τις συμβάσεις του 1988 η Ιντρακόμ και η Ζήμενς Τηλεβιομηχανική πραγματοποίησαν επενδύσεις σημαντικού ύψους στη χώρα (περίπου 2,5 και 2,1 δισεκατομμύρια δραχμών αντίστοιχα), ώστε να αυξηθεί ουσιαστικά η εγχώρια

προστιθέμενη αξία του εξοπλισμού που θα παρέδιναν στον ΟΤΕ. Το 1996 υπήρχαν λοιπόν δύο αναπτυγμένα εργοστάσια παραγωγής τηλεπικοινωνιακού υλικού στην Ελλάδα. Η ψηφιακοποιημένη τεχνολογία, την οποία είχε εφαρμόσει και χρησιμοποιούσε ο ΟΤΕ, ήταν κατά το σύνολό της τεχνολογία των δύο αυτών εργοστασίων. Αποτελούσε το 36% περίπου της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας. Το υπόλοιπο 64% ήταν παλιά τεχνολογία είτε των ιδίων εταιρειών ή άλλων ξένων. Αλλαγή τεχνολογίας θα σήμαινε μια μεγάλη χρηματική και τεχνική επιβάρυνση του ΟΤΕ και νέες καθυστερήσεις. Αυτό το ποσοστό του 36% δημιουργούσε ήδη ένα σοβαρό δεδομένο για τα επόμενα βήματα που έπρεπε να ολοκληρώσουν το νέο δίκτυο.

Η ψηφιακοποίηση αποτελούσε και για τον ίδιο τον ΟΤΕ την άμεσα αναγκαία λύση για να μπορέσει να ανταγωνισθεί τις ιδιωτικές εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, Panafon και Telestet. Οι εταιρείες αυτές είχαν ήδη αρχίσει τις δραστηριότητές τους στην Αττική, όπου υπήρχε ψηφιακό δίκτυο πολύ πριν το 1996. Είχαν κερδίσει το μεγαλύτερο μερίδιο του πιο προσοδοφόρου τμήματος της αγοράς. Ανατροπή της κατάστασης αυτής ήταν μόνο δυνατή, αν με την ψηφιακοποίηση του συνολικού δικτύου η θυγατρική του ΟΤΕ COSMOTE επεκτεινόταν ταχύτατα σε όλη την υπόλοιπη χώρα.

Το πρόβλημα της ψηφιακοποίησης του ΟΤΕ αποτελούσε το 1996 το πιο επείγον θέμα για την ανάπτυξη της χώρας. Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών, όπως του Internet ή της κινητής τηλεφωνίας, δεν θα ήταν δυνατή στην αναγκαία έκταση, αν συνεχίζονταν οι καθυστερήσεις. **Είναι γι' αυτό εξοργιστικό ότι παρουσιάζεται σήμερα το όλο θέμα του «επείγοντος» ως κατασκευασμένο.**

Το κείμενο του πορίσματος περιέχει τη δήλωση ενός μάρτυρος ότι «όλα τα τηλεπικοινωνιακά συστήματα είναι open και συμβατά με τα πρωτόκολλα επικοινωνίας της ITU». **Η διαπίστωση αυτή χρησιμοποιείται κατά παραπλανητικό τρόπο από την Εξεταστική Επιτροπή. Οι ενιαίες προδιαγραφές προϊόντων δεν σημαίνει ότι όλες οι τεχνολογίες είναι οι ίδιες και αντικαθίστανται μεταξύ τους χωρίς κόστος και κόπο.**

Περισσότεροι από δύο προμηθευτές αυξάνουν τα αρχικά και λειτουργικά κόστη, την πολυπλοκότητα των κυκλωμάτων και των δικτυακών λειτουργιών το κόστος εκπαίδευσης και συντήρησης. **Η μεγάλη πλειοψηφία των τηλεπικοινωνιακών οργανισμών έχει το πολύ δύο προμηθευτές. Σοβαρές οικονομίες κλίμακας εξασφαλίζονται με μάξιμουμ δύο προμηθευτές.** Στην περίπτωση του ΟΤΕ, τα δύο συστήματα που ήταν ήδη σε λειτουργία κατείχαν σημαντικά μερίδια στη διεθνή αγορά, οι υπάρχοντες προμηθευτές τους διέθεταν εγκαταστάσεις, προσωπικό, εμπειρία και εξειδίκευση αλλά και καλή γνώση των ειδικών χαρακτηριστικών του δικτύου του ΟΤΕ. Η προσθήκη ενός τρίτου θα ήταν επιβαρυντική για τον Οργανισμό.

Ο αμερικανικός οίκος BELLCORE, ένας από τους μεγαλύτερους και εγκυρότερους οίκους-συμβούλους επί θεμάτων τηλεπικοινωνιακής στρατηγικής και τεχνολογίας, στην έκθεσή του προς τον ΟΤΕ για το εξεταζόμενο θέμα συνέστησε επί λέξει στον ΟΤΕ: «Να συνεχίσει τη χρήση των δύο τύπων μεγάλων τοπικών κέντρων και κέντρων μεταφοράς, τα οποία μέχρι τότε χρησιμοποιούσε στα δίκτυά του. Το πλεονέκτημα από την εισαγωγή και ενός τρίτου είναι ελάχιστο. Το πλεονέκτημα αυτό μάλλον ακυρώνεται από τις σοβαρές επιπτώσεις σε κόστος εισαγωγής, εκπαίδευση και άλλα επιχειρηματικά έξοδα» (σελ. 5-6 της έκθεσης).

Η Εξεταστική Επιτροπή αντί να ακολουθήσει τους ισχυρισμούς ενός και μόνου μάρτυρα, εφόσον θεωρούσε ότι η έκθεση της BELLCORE δεν ήταν ικανοποιητική, **όφειλε να ερευνήσει τι αριθμό προμηθευτών έχουν χρησιμοποιήσει οι τηλεπικοινωνιακοί**

οργανισμοί χωρών με το ίδιο περίπου μέγεθος με την Ελλάδα όπως π.χ. η Σουηδία ή η Ολλανδία. Δεν το έκανε.

Β. Ένα ερώτημα, που προέκυψε κατά τη διάρκεια των συζητήσεων της Εξεταστικής Επιτροπής, είναι, γιατί η κυβέρνηση δεν προέβη το 1996 στη διενέργεια διεθνούς διαγωνισμού για τη ψηφιακοποίηση του δικτύου και ανέθεσε το έργο με προγραμματικές συμβάσεις στη Ζήμενς και στην Ιντρακόμ και άλλες ελληνικές επιχειρήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε εξαιρέσει από τους κανόνες της ενιαίας αγοράς την σύναψη συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (βλ. μεταξύ άλλων οδηγία 90/531/17.9.1990). Η εξαίρεση αυτή επέτρεπε την ανάθεση της ψηφιακοποίησης των τηλεπικοινωνιακών δικτύων στις βιομηχανίες κάθε χώρας με προγραμματικές συμβάσεις, ώστε να μη διενεργούνται οπωσδήποτε διεθνείς διαγωνισμοί. **Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας για να ενισχύσουν την βιομηχανία τους, να αυξήσουν την απασχόληση, να βελτιώσουν την τεχνολογία τους και να δώσουν δουλειά σε πολλές μικρές επιχειρήσεις με βοηθητικό ρόλο.** Η μόνη που δεν είχε αξιοποιήσει τη δυνατότητα ενίσχυσης της βιομηχανίας της ήταν η Ελλάδα. Σύμφωνα με την κοινοτική οδηγία 93/38 η προθεσμία για τη σύναψη προγραμματικών συμφωνιών ανάμεσα στον ΟΤΕ και τις εγχώριες επιχειρήσεις έληγε στις 31.12.97.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προσπάθησε με την κατάρτιση των προγραμματικών συμφωνιών να πετύχει αυτό που κατάφεραν οι άλλες χώρες της Ένωσης, την ενίσχυση και ανάπτυξη των δυνατοτήτων της οικονομίας τους. Υπήρχαν τότε διαμαρτυρίες για τις προγραμματικές συμφωνίες. Όλες προέρχονταν από τους αντιπροσώπους επιχειρήσεων που θα κατασκεύαζαν το υλικό στο εξωτερικό. Η κυβέρνηση προχώρησε συνεκτιμώντας το όφελος από τη στήριξη της εγχώριας βιομηχανίας και τη δημιουργία πολλών νέων θέσεων εργασίας. Ήταν μια απόφαση για στήριξη της ανάπτυξης. Η ανεργία κυμαινόταν το 1996-1998 στο 9,8% και η ανάπτυξη στο 2,4% του ΑΕΠ. **Τα κόμματα δεν πρόβαλαν αντιρρήσεις. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών χαιρέτησε την εξέλιξη και βοήθησε στην κατάρτιση δώδεκα παρεπομένων συμβάσεων** με κλάδους επιχειρήσεων για την προμήθεια καλωδίων, θερμοσυστελλομένων υλικών κλπ. Το αποτέλεσμα ήταν η ψηφιακοποίηση του δικτύου από 36% το 1996 να φτάσει στο 100% το 2003.

Στο Πόρισμα της Επιτροπής παρουσιάζεται η αλληλουχία των γεγονότων στο δεύτερο εξάμηνο του 1997 με τρόπο, ώστε να δημιουργείται η εντύπωση συνεχών εσπευσμένων αποφάσεων, ως εάν υπήρχε πρόθεση να πραγματοποιηθεί ταχύτατα ένα «αμφισβητούμενο έργο». Η προθεσμία που είχε θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση έληγε στις 31.12.1997. Η ελληνική κυβέρνηση ήθελε να τηρηθεί οπωσδήποτε η προθεσμία για να υπάρξει απασχόληση στην Ελλάδα, μεταφορά τεχνολογίας, παραγωγή υπεραξίας και να λυθεί επιτέλους το τηλεπικοινωνιακό πρόβλημα της χώρας. Γι' αυτό και της συμπαρίσταντο στην προσπάθειά της τόσο ο ΣΕΒ όσο και άλλοι παραγωγικοί κλάδοι. **Η ενίσχυση της ανάπτυξης ήταν το σημαντικό θέμα για την κυβέρνηση. Η Εξεταστική Επιτροπή δεν του δίνει όμως καμία σημασία.**

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν αυτή που προβλεπόταν από το άρθρο 16 του νόμου 2446/1996, για τις περιπτώσεις προγραμματικών συμφωνιών: Απόφαση του συλλογικού οργάνου διοίκησης του δημόσιου φορέα, και «τελική έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικής και Προγραμματισμού Προμηθειών». Αν είχε ακολουθηθεί άλλη διαδικασία δεν θα είχε καταστεί δυνατή η σύναψη της προγραμματικής σύμβασης στο χρόνο που είχε καθορίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ψηφιακοποίηση με βάση τις προγραμματικές συμβάσεις όπως και η κατάργηση του τηλεπικοινωνιακού μονοπωλίου άλλαξαν ριζικά την κατάσταση των τηλεπικοινωνιών της χώρας προς το καλύτερο. Οι πολλές δυνατότητες της κινητής τηλεφωνίας δημιούργησαν για όλους τους πολίτες ένα διαφορετικό περιβάλλον επικοινωνίας. Οι καταναλωτές μπορούν να αποκτήσουν τηλεφωνική σύνδεση αμέσως και κανείς πια δεν μπορεί να φανταστεί ότι μόλις πριν δεκαπέντε χρόνια η απόκτηση μιας γραμμής τηλεφώνου απαιτούσε δωροδοκία ή πολιτική παρέμβαση. Νέες καινοτόμες υπηρεσίες και καλύτερες τιμές χαρακτήριζαν το νέο τοπίο. Έτσι στη σταθερή και κινητή τηλεφωνία τα τιμολόγια μειώθηκαν έως και 49% και δημιουργήθηκαν περίπου 5.000 νέες θέσεις εργασίας. Ιδιωτικές τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις έχουν ιδρυθεί παράλληλα με τον ΟΤΕ και επιτρέπουν στους καταναλωτές να ζητούν τις πιο κατάλληλες γι' αυτούς λύσεις. Ο ΟΤΕ δημιούργησε θυγατρικές εταιρείες στις βαλκανικές χώρες. Η COSMOTE ιδρύθηκε το 1997 και χάρη στο νέο ψηφιακό δίκτυο σε όλη τη χώρα έγινε η πιο σημαντική εταιρεία κινητής τηλεφωνίας. **Η Εξεταστική Επιτροπή δεν αναφέρεται σ' αυτές τις εξελίξεις.** Όταν, στόχος είναι η πλήρης πληροφόρηση η θετική αυτή εξέλιξη δεν έπρεπε να αποσιωπηθεί.

Γ. Από την ανάγνωση του πορίσματος δημιουργείται η εντύπωση ότι οι προγραμματικές συμβάσεις αποτελούσαν πρωτόγνωρη μορφή συμβάσεων με την οποία επιδιώκετο η εξυπηρέτηση των αντισυμβαλλομένων του ΟΤΕ. **Προγραμματικές συμβάσεις είχαν υπάρξει όχι μόνο σε άλλες χώρες της Ένωσης αλλά και στην Ελλάδα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση τις έχει συμπεριλάβει στις ρυθμίσεις της για την ανάθεση προμηθειών και έργων από δημόσιες επιχειρήσεις.**

Το πλαίσιο αυτό, που είχε καθορισθεί ήδη από την Ένωση το 1993 (κανονισμός 93/38/14.1.93), είχε χρησιμοποιηθεί από μεγάλες ευρωπαϊκές τηλεπικοινωνιακές εταιρείες για τη σύναψη συμφωνιών με τους προμηθευτές τους. Στην Ελλάδα ήδη από το 1984 ο νόμος 1433/84 είχε επιτρέψει στη ΔΕΗ «να συνάπτει προγραμματικές συμφωνίες που εντάσσονται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα της κυβέρνησης και να καταρτίζει σε υλοποίηση αυτών απευθείας χωρίς διαγωνισμό συμβάσεις για προμήθειες ή αναθέσεις έργων κατασκευής εξοπλισμού και μηχανημάτων». Ο νόμος 2446/1996 είχε επιτρέψει, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς, την κατάρτιση προγραμματικών συμβάσεων «σε όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα που δραστηριοποιούνται στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών».

Ο ΟΤΕ ζήτησε από τον αμερικανικό οίκο Pricewaterhouse να τον βοηθήσει κατά τη σύνταξη των συμφωνιών. Οι Αμερικανοί εμπειρογνώμονες εισηγήθηκαν σειρά από ρυθμίσεις για να εξασφαλισθεί η προστασία του ΟΤΕ, οι οποίες έγιναν δεκτές από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΤΕ. Ενδεικτικά αναφέρονται ο συνεχής έλεγχος των τιμών και της ποιότητας των προϊόντων, η ρήτρα του πλέον ευνοούμενου πελάτη, η συνεχής λειτουργία επιτροπών αξιολόγησης για τη διαδικασία βελτίωσης της εφαρμοζόμενης σύμβασης.

Η Εξεταστική Επιτροπή συνεπέρανε από την έρευνά της, ότι οι προγραμματικές συμβάσεις που κατήρτισε ο ΟΤΕ ήταν επαχθείς για τη χώρα. Η Εξεταστική Επιτροπή κατέληξε σ' αυτό το συμπέρασμα χωρίς να ζητήσει καν μια γνωμοδότηση διεθνούς οίκου ή να αναθέσει σε εμπειρογνώμονες τη σύγκριση με αντίστοιχες συμβάσεις σε άλλες χώρες.

Παραίτηση κ. Χ. Καστανίδα

Ο κ. Καστανίδης είχε υποβάλει πρόταση για την ίδρυση ανεξάρτητης Αρχής με την ονομασία «Συμβούλιο ελέγχου προμηθειών και έργων». Με εντολή του Πρωθυπουργού ο Γενικός Γραμματέας του υπουργικού Συμβουλίου κ. Σωκράτης Κοσμίδης εξέτασε την πρόταση και την συζήτησε με τον κ. Καστανίδα. Από την εξέταση προέκυψε, ότι το πλαίσιο που ίσχυε ήδη, μαζί με τις σχεδιαζόμενες τότε τροποποιήσεις του, θα εξασφάλιζε έναν πολύ αποτελεσματικότερο έλεγχο από την πρόταση. Το πλαίσιο αυτό αποτελούσαν η διενέργεια διαγωνισμών προμηθειών ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας ή υψηλής τεχνολογίας από διακομματικές επιτροπές της Βουλής (1995), η προσωρινή δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις για τα έργα, τις προμήθειες και τις υπηρεσίες (1997) και ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο για προμήθειες και δημόσια έργα προ πάσης υπογραφής (1999). Ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου θα ήταν υποχρεωτικός σε περίπτωση προμηθειών άνω των 500 εκ. δρχ. και 1 δις δρχ. για έργα. Το πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε ομόφωνα από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.9.97, τρεις μόλις εβδομάδες μετά την παραίτηση του κ. Καστανίδα. Παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας στη Βουλή σε πολλές συνεδριάσεις.

Η πρόταση του κ. Καστανίδα προέβλεπε ρητά την εξαίρεση των προγραμματικών συμφωνιών από τον έλεγχο της Αρχής, την οποία επιθυμούσε. Δηλαδή και αν ακόμη γινόταν δεκτή η πρότασή του, θα εφαρμοζόταν για τις προγραμματικές συμβάσεις του ΟΤΕ η ίδια διαδικασία που εφαρμόστηκε.

Η πρότασή του συζητήθηκε επί ώρα στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 8.5.1997 και απορρίφθηκε ομόφωνα. Η Νέα Δημοκρατία προσπάθησε να δημιουργήσει θέμα. Κατέθεσε ως αντιπολίτευση πρόταση νόμου για τη σύσταση αρχής για τον έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων. Ως κυβέρνηση ουδέποτε επανέφερε το θέμα. Εάν εννοούσε σοβαρά τα όσα ισχυριζόταν, θα έπρεπε η πρότασή της να είχε γίνει νόμος του κράτους.

Η Νέα Δημοκρατία υπονοεί τέλος ότι ο κ. Καστανίδης είχε πρόβλημα ηθικής τάξεως και γι' αυτό απεχώρησε από την κυβέρνηση. Γιατί όμως τότε έγινε και πάλι μέλος της κυβέρνησης το 2003;

Σύστημα Ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης (ΥΔΤ) δρομολόγησε το 2000 διεθνή διαγωνισμό για αγορά από το Δημόσιο ενός τετρακαναλικού συστήματος επικοινωνίας (TETRA). Η λέξη TETRA δεν αποτελεί σήμα που χαρακτηρίζει προϊόν της Siemens όπως φαίνεται να πιστεύει ο συντάκτης του πορίσματος. Αναφέρεται στο πρότυπο συστήματος αναβάθμισης και προστασίας των επικοινωνιών όπως έχει ορισθεί και εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Προδιαγραφών Τηλεπικοινωνιών. Είναι το μόνο επίσημο πρότυπο (standard) για τη ψηφιακή επαγγελματική ραδιοεπικοινωνία. Ουσιαστικά το TETRA είναι το παγκόσμιο πρότυπο για ραδιοεπικοινωνίες, όπως είναι το GSM για την κινητή τηλεφωνία. Προϊόντα με βάση αυτό το πρότυπο παράγονται από διάφορες επιχειρήσεις. Το ΥΔΤ έκρινε ότι το TETRA είναι αναγκαίο για να μην παρεμβαίνουν τρίτοι στις συνεννοήσεις των υπηρεσιών άμεσης ανάγκης της χώρας (Αστυνομία, ΕΥΠ, Λ.Σ., ΕΚΑΒ, Τελωνεία, ΣΔΟΕ) αλλά και γιατί ήταν επιβεβλημένη η αναβάθμιση της ραδιοεπικοινωνίας από αναλογική σε ψηφιακή. Η πρόοδος του διαγωνισμού υπήρξε λόγω έλλειψης εμπειρίας αργή. Το ΥΔΤ επισήμαινε σε σημείωμά του προς τη ΔΕΣΟΠ στις 15 Ιουλίου 2002, ότι η επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού δεν έχει καταλήξει ακόμη σε αποφάσεις.

Το C4i αποτελεί ένα πρότυπο δομής επιχειρησιακών κέντρων ασφάλειας. Για να υπάρχει ολοκληρωμένη ασφάλεια χρειάζεται τόσο το C4i όσο και το TETRA. Το C4i είναι σε μια απλοϊκή παραβολή οι δρόμοι, το TETRA τα αυτοκίνητα.

Στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001 μεσολάβησε η τρομοκρατική ενέργεια κατά των Διδύμων Πύργων της Νέας Υόρκης. Το γεγονός αυτό άλλαξε τελείως τα δεδομένα. Η ασφάλεια από ένα επιμέρους θέμα έγινε κυρίαρχο πρόβλημα. Στους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Salt Lake City το 2002 οι ΗΠΑ χρησιμοποίησαν ένα αναβαθμισμένο σύστημα ασφαλείας, που βασιζόταν στο πρότυπο του C4i. Αντίστοιχο με το C4i σύστημα χρησιμοποίησαν οι Βρετανοί και στους αγώνες της Βρετανικής Κοινοπολιτείας στο Μάντσεστερ (2002). Οι ΗΠΑ ζήτησαν να υπάρξει ένα αντίστοιχο αναβαθμισμένο σύστημα στην Αθήνα. Την ίδια άποψη συμμερίζονταν όλες οι χώρες οι οποίες ενεπλάκησαν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η Ελλάδα ως οργανώτρια χώρα βρέθηκε μπροστά σε μία τελείως νέα κατάσταση. Έπρεπε να αρχίσει εκ νέου όλη τη διαδικασία προσδιορισμού και προμήθειας του συστήματος ασφαλείας. Το TETRA μόνο του δεν επαρκούσε πια. Αν η Ελλάδα δεν έκανε αυτήν την προσπάθεια, οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους δεν θα συμφωνούσαν στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, όπως άλλωστε δήλωναν οι εκπρόσωποι των υπηρεσιών ασφαλείας τους στις υπηρεσίες ασφαλείας μας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα οργανώνονταν αλλού.

Την 1.4.2002 ανατέθηκε στην εταιρεία BOATES από την Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων (ΟΕΟΑ) η εκπόνηση μελέτης «για την κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών απαιτήσεων για την ανάπτυξη και λειτουργία των επιχειρησιακών κέντρων C4i και διασύνδεσης μεταξύ τους». Η εταιρεία για να εξασφαλίσει την επικοινωνία των επιχειρησιακών κέντρων C4i προέβλεπε στο σχεδιασμό της την ύπαρξη του ενιαίου ψηφιακού συγκαταλελυμένου συστήματος επικοινωνιών TETRA ή ισοδύναμου άλλου συστήματος.

Το ΥΔΤ σε σημείωμά του της 15^{ης} Ιουλίου 2002 τόνιζε τα εξής: «Απαιτείται η λήψη απόφασης εάν θα ολοκληρωθεί η μελέτη των επιχειρησιακών κέντρων με ενσωματωμένο σύστημα TETRA από τον κατασκευαστή οπότε θα σταματήσει ο προηγούμενος διαγωνισμός, αλλιώς θα πρέπει ο υπάρχων διαγωνισμός TETRA να προχωρήσει με εντατικά βήματα αλλά με κίνδυνο να μην μπορέσει να υλοποιηθεί στο σύντομο εναπομένον χρονικό διάστημα».

Την επόμενη μέρα, στις 16 Ιουλίου 2002 η Διυπουργική Επιτροπή Συντονισμού της Ολυμπιακής Προετοιμασίας (ΔΕΣΟΠ), η καθορίζουσα την Ολυμπιακή προετοιμασία κυβερνητική επιτροπή, αποφάσισε μετά από πρόταση του ΥΔΤ και της ΟΕΟΑ να δρομολογηθεί από το ΥΠΕΘΑ ο διαγωνισμός του έργου για τα επιχειρησιακά Κέντρα Ασφάλειας (C4i) και να συμπεριληφθεί στο διαγωνισμό και η πλατφόρμα του ασύρματου τετρακαναλικού συστήματος επικοινωνίας (TETRA).

Η ΔΕΣΟΠ είχε δύο δυνατές επιλογές: Η πρώτη ήταν να προχωρήσουν χωριστά οι διαγωνισμοί για το C4i και το TETRA. Η δεύτερη ήταν να ενοποιηθούν τα δύο συστήματα και να διασφαλισθεί η έγκαιρη κατασκευή και η διαλειτουργικότητά τους.

Η ΔΕΣΟΠ προτίμησε τη δεύτερη επιλογή. Ο πρώτος λόγος ήταν ότι τα C4i (επιχειρησιακά κέντρα) χωρίς το TETRA δεν θα μπορούσαν να επικοινωνούν. Έπρεπε και τα δύο συστήματα να είναι έτοιμα κατά την έναρξη των Αγώνων. Από το σημείωμα του ΥΔΤ προέκυπτε όμως αμφιβολία αν το TETRA θα μπορούσε να ολοκληρωθεί έγκαιρα με τον υπάρχοντα διαγωνισμό. Η πρώτη επιλογή ήταν λοιπόν μάλλον αδιέξοδη.

Ο δεύτερος λόγος ήταν ότι με την ενοποίηση θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι διαθέσιμοι πόροι των δύο διαγωνισμών για το ενιαίο σύστημα. Οι πόροι αυτοί ανέρχονταν σε 139 εκ.

ευρώ περίπου για το TETRA δηλαδή τις συσκευές επικοινωνίας και την παροχή συνδρομής-υποστήριξης του συστήματος για δέκα έτη και περίπου 70 εκ. ευρώ για το C4i. Ο ισχυρισμός λοιπόν της Νέας Δημοκρατίας ότι λόγω της ενιαιοποίησης του έργου «ανέβηκε το κόστος του έργου από 50 στα 210 εκατομμύρια ευρώ» είναι ανακριβής. Ο προϋπολογισμός του έργου (C4i συν TETRA) παρέμεινε συνολικά ο ίδιος. Από τα παραπάνω προκύπτει επίσης ότι η **Νέα Δημοκρατία παραποιεί την αλήθεια όταν ισχυρίζεται ότι «μέχρι το 2002 κανείς δεν συζητούσε για το TETRA» και ότι «μπήκε το TETRA στο σύστημα για να βάλουν τη Siemens στο έργο».**

Η ΔΕΣΟΠ αποφάσισε μετά από τα παραπάνω να αναθέσει στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας τη διενέργεια της προμήθειας του συστήματος C4i Ολυμπιακής Ασφάλειας. Το ΥΕΘΑ διέθετε μεγαλύτερη πείρα στη διενέργεια διεθνών διαγωνισμών για προϊόντα υψηλής τεχνολογικής αξίας από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και άρα τις προϋποθέσεις για την ταχύτερη διεκπεραίωση του διαγωνισμού. Ο διαθέσιμος χρόνος ήταν τότε ελάχιστος. Η πίεση εξαιρετικά μεγάλη, επειδή στη διεθνή κοινότητα υπήρχαν σοβαρές αμφιβολίες, εάν τα προληπτικά μέτρα κατά της τρομοκρατίας θα ήταν επαρκή. Στο διεθνή τύπο εκφράζονταν συνεχώς ανησυχίες και απειλές κατά της Ελλάδος, διότι δεν φρόντιζε για την ασφάλεια των Αγώνων.

Με σχετική απόφαση του ΥΕΘΑ εγκρίθηκε η υλοποίηση της προμήθειας με τη διαδικασία της αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στην πρόσκληση ανταποκρίθηκαν δύο κοινοπραξίες: η SAIC, και η THALES RAYTHEON SYSTEMS, MOTOROLA (TRS).

Στην επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών συμμετείχαν 14 ανώτεροι αξιωματικοί από 4 διαφορετικούς φορείς, το ΓΕΕΘΑ, το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τη Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Επενδύσεων (ΓΔΑΕ).

Οι δύο προσφορές που κατατέθηκαν, τον Οκτώβριο του 2002, κινήθηκαν εκτός του προβλεπόμενου προϋπολογισμού των 211 εκατ. Ευρώ. Η SAIC στα 416 εκατ. Ευρώ και η TRS στα 441 εκατ. Ευρώ. Οι δύο κοινοπραξίες βαθμολογήθηκαν ως προς την τεχνική αξιολόγηση με 74,81% η SAIC και 79,04% η TRS.

Μετά από γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και σχετική απόφαση του ΚΥΣΕΑ στις 23.1.2003 ο διαγωνισμός κηρύχθηκε άγονος τον Ιανουάριο του 2003 λόγω των υπερβολικά υψηλών τιμών των προσφερομένων συστημάτων. Κλήθηκαν αμέσως μετά σε διαπραγματεύσεις οι δύο κοινοπραξίες με δεδομένο ότι **κάλυπταν αμφότερες τις τεχνικές απαιτήσεις του έργου και η διαφορά στην βαθμολόγησή τους ήταν ισχνή.**

Συστήθηκε στη συνέχεια και δεύτερη Επιτροπή Διαπραγμάτευσης κατά 4/5 αποτελούμενη από στελέχη διάφορων υπουργείων και πρόεδρο ανώτατο αξιωματικό της ελληνικής αστυνομίας (τον υποστράτηγο κ. Β. Κωνσταντινίδη).

Η επιτροπή ζήτησε την οριστικοποίηση των τεχνικών προσφορών των δύο εταιριών και την κατάθεση νέων οικονομικών προσφορών. Και οι νέες προσφορές υπερέβαιναν κατά πολύ τον ενδεικτικό προϋπολογισμό του έργου. Το ΚΥΣΕΑ στις 27.2.2003 αποφάσισε νέο γύρο προσφορών. Στο τελικό στάδιο αυτού του νέου γύρου μετά από αλληπάλληλες προσφορές, η TRS δεν κατέθεσε έγκαιρα προσφορά και ουσιαστικά αποσύρθηκε. Η SAIC βελτίωσε την προσφορά της των 278,4 εκατ. Ευρώ και δέχτηκε να αναλάβει το έργο για 254,999 εκατ. Ευρώ. Ανεδείχθη έτσι σε ανάδοχο. Μετά από ενημέρωση το ΚΥΣΕΑ επικύρωσε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στις 13.3.2003. Το θέμα είχε ήδη συζητηθεί δύο φορές και εκκρεμούσε μόνο το θέμα του τιμήματος, το οποίο και αφορά η απόφαση. Ουδείς ποτέ αντέλεξε.

Την υλοποίηση του έργου με την υποχρέωση να παραδοθεί στις συμφωνημένες ημερομηνίες με το κλειδί στο χέρι ανέλαβε τελικά κοινοπραξία υπό τη SAIC.

Από τα παραπάνω προκύπτει με σαφήνεια ότι το έργο ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων επανασχεδιάστηκε μετά την τρομοκρατική ενέργεια του 2001. Δεν ήταν έργο που είχε ξεκινήσει γύρω στο 2000-2001 όπως όλα τα άλλα. Άρχισε με το νέο σχεδιασμό το φθινόπωρο του 2002. Υπήρχε γι' αυτό πίεση. Σε ένα από τα πολλά ρεπορτάζ που δημοσιεύθηκαν γι' αυτό το θέμα αναφέρεται. «Ο μεγάλος πονοκέφαλος για την κυβέρνηση και την Οργανωτική Επιτροπή του «ΑΘΗΝΑ 2004» είναι ο χρόνος. Για την πτυχή αυτή η κ. Γιάννα Αγγελοπούλου έχει εκφράσει δημόσια την αγωνία της. Χθες πηγή της Επιτροπής έστειλε μήνυμα στην κυβέρνηση «να τελειώσει τη διαδικασία» επαναλαμβάνοντας ότι υπάρχει θέμα χρόνου» (ΝΕΑ 22.1.2003). Ένα μήνα αργότερα η ίδια εφημερίδα έγραφε: «Νέα κόκκινη κάρτα για την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων έβγαλε ο Πρόεδρος της ΔΟΕ Ζακ Ρόγκ. Χθες βράδυ από τη Λοζάνη ο κ. Ρόγκ κατηγορήσε την κυβέρνηση για καθυστερήσεις στο θέμα της ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων» (ΝΕΑ 22.2.2003).

Η Νέα Δημοκρατία επικαλείται στο πόρισμά της την από 15/17.11.2005 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την επιχειρηματολογία της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε προηγούμενη εξέταση του θέματος. Το Ελεγκτικό Συνέδριο όμως με την από 15/17.11.2005 απόφασή του ανακάλεσε πράξη της Επιτρόπου, που θεώρησε τη συναφθείσα με τη SAIC σύμβαση παράνομη. Ναι μεν το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι δεν έπρεπε να γίνει η «μεταβίβαση της αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας» αλλά «έκρινε ομόφωνα, ότι η διενέργεια του επίμαχου διαγωνισμού από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δεν έγινε με σκοπό την καταστρατήγηση των κειμένων διατάξεων». Δέχτηκε ότι υπάρχει «συγγνωστή πλάνη» και ενέκρινε την θεώρηση χρηματικού εντάλματος.

Η Νέα Δημοκρατία ισχυρίζεται στο πόρισμά της ότι η επιλεγείσα διαδικασία της διεξαγωγής του διαγωνισμού από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δεν ήταν διαφανής. Εάν ο ισχυρισμός αυτός αλήθευε, τότε όλοι οι διαγωνισμοί που έγιναν με την ειδική διαδικασία του ΥΠΕΘΑ έπασχαν. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την υπ' αριθμ. 138/2004 γνωμοδότηση της Ολομελείας του επιβεβαίωσε όμως ότι το χρόνο που καταρτίστηκε η σύμβαση με τη SAIC καλώς οι προμήθειες του ΥΠΕΘΑ γίνονταν κατά την ειδική διαδικασία που προβλεπόταν από τη νομοθεσία για το ΥΠΕΘΑ.

Πέρα όμως απ' όλα αυτά η ουσία είναι απλή: Όταν ένα υπουργείο δεν έχει κατάλληλη υποδομή και εμπειρία να διεκπεραιώσει μια εργασία, στην οποία υποχρεώνεται να προβεί η χώρα σε ασφυκτικό χρονικό διάστημα, η κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να αναθέσει το έργο σε ένα άλλο υπουργείο. Το θέμα είναι πολιτικό. Προέχει το γενικό συμφέρον. **Το γενικό συμφέρον, η πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων και η άσπογη διεξαγωγή τους, καθόριζε στην περίπτωση της ασφάλειας τις αναγκαίες αποφάσεις.** Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης συμμετείχε στο όλο έργο μαζί με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Ο Υπουργός ενημερωνόταν. Ο Υφυπουργός του ήταν πρόεδρος της σχετικής επιτροπής. Είναι ακατανόητο τι θα ήθελε η Νέα Δημοκρατία να συμβεί. Να γίνει ο διαγωνισμός από το υπουργείο που το ίδιο δεχόταν ότι δεν μπορούσε να ανταποκριθεί; Να ακολουθηθούν άλλες διαδικασίες; Δεν έχει συνειδητοποιήσει ότι λόγω των αλλαγών που επήλθαν μετά την 11^η Σεπτεμβρίου μετρούσε αρνητικά κάθε μέρα καθυστέρησης;

Το κείμενο του πορίσματος αναφέρεται σε διάφορες δηλώσεις μαρτύρων για τη χρησιμότητα και το μέγεθος του έργου. Το είδος, το μέγεθος, οι στόχοι του συστήματος ασφαλείας δεν αποφασίστηκαν μόνο από την ελληνική κυβέρνηση. Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή έπρεπε να εγκρίνει τις προδιαγραφές της ελληνικής πλευράς σύμφωνα με τη σύμβαση που υπεγράφη

για την ανάληψη των Αγώνων. Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή συνεργαζόταν με την ομάδα εργασίας που είχαν συστήσει οι χώρες, οι οποίες ενδιαφέρονταν άμεσα για την ασφάλεια των αγώνων, ΗΠΑ, Μ. Βρετανία, Γερμανία κλπ. Η ομάδα αυτή είχε την καθοριστική γνώμη διότι η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή ασπαζόταν απολύτως τις απόψεις της. Αν η Ελλάδα δεν ακολουθούσε τις συστάσεις της θα ματαιώνονταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Η ασφάλεια κατά τη διάρκειά τους ήταν πολύ καλύτερη από άλλους αγώνες, όπως εκείνοι της Ατλάντας. Η επιτυχία αυτή οφείλεται στο ότι σε μια εξαιρετικά κρίσιμη καμπή, όταν αναθεωρήθηκε όλη η δομή του συστήματος ασφάλειας λόγω των γεγονότων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, οι υπεύθυνοι της ελληνικής πλευράς μπόρεσαν να βρουν και να εφαρμόσουν ταχύτατα λύσεις. Την επιτυχία αυτή δεν μνημονεύει η Εξεταστική Επιτροπή. Όμως είναι στοιχείο μιας ολοκληρωμένης εικόνας.

Συναντήσεις κ. Χριστοφοράκου

Ο πρωθυπουργός κ. Σημίτης δεν είχε καμία απολύτως συνάντηση ούτε οποιαδήποτε επαφή με τον κ. Χριστοφοράκο, τον οποίο και δεν γνώριζε. Το ημερολόγιο Χριστοφοράκου δεν δίνει ακριβή εικόνα της πραγματικότητας. Στις 13.10.2010, για παράδειγμα, υποτιθέμενη ημέρα συναντήσεως, ο κ. Σημίτης βρισκόταν στο Biarritz της Γαλλίας όπου συνεδρίαζε το Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Η χωρίς έλεγχο αναδημοσίευση από την Εξεταστική Επιτροπή στο πόρισμά της των αναφερομένων στο ημερολόγιο του Χριστοφοράκου συναντήσεων έχει ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ανύπαρκτες συναντήσεις ως πραγματικά γεγονότα. Λειτουργεί παραπλανητικά και δεν βοηθά στην ανεύρεση της αλήθειας.**

Αξιοπιστία καταθέσεων

Το πόρισμα της Επιτροπής στηρίζεται και στις δηλώσεις διαφόρων υπαλλήλων της Ζήμενς για τα ποσά που χορηγήθηκαν από την εταιρεία για δωροδοκίες. Ο κ. Σημίτης κατάγγειλε όσους από την ελληνική πλευρά πήραν χρήματα είτε από ασυγχώρητη επιπολαιότητα είτε παραβλέποντας τις νομικές και ηθικές υποχρεώσεις τους. Αναμφισβήτητο πρέπει όμως να είναι επίσης, ότι οι υπάλληλοι της Ζήμενς δηλώνουν ό,τι συμφέρει αυτούς και την επιχείρηση. Παρουσιάζοντας την Ελλάδα ως μια χώρα όπου όλοι ζητούσαν μίζες, συγκαλύπτουν τη δική τους ανηθικότητα και τις διεφθαρμένες πρακτικές που εφαρμόζε η εταιρεία. Η εταιρεία τους ήταν όμως εκείνη που έθεσε σε λειτουργία το αμαρτωλό σύστημα των χρηματοδοτήσεων ανά τον κόσμο, εκείνη που με την απληστία της λειτουργούσε εκμαυλιστικά. Οι ισχυρισμοί τους δεν μπορούν να γίνονται αποδεκτοί άνευ ετέρου, όπως όμως συμβαίνει σε διάφορα σημεία των πορισμάτων των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Καμία προσπάθεια επίσης δεν φαίνεται να έγινε για να διαπιστωθεί μήπως κάποιιοι υπεύθυνοι της Ζήμενς καλύπτουν με τους ισχυρισμούς τους δικές τους καταχρήσεις και υπεξαιρέσεις. Η εμπειρία έχει δείξει σε ανάλογες περιπτώσεις (π.χ. Total στη Γαλλία) ότι οι διαχειριζόμενοι τα μαύρα ταμεία ήταν εκείνοι που αποκόμισαν το μεγαλύτερο όφελος από αυτά.

Καταπολέμηση Διαφθοράς

Σημαντικές ρυθμίσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς θεσπίστηκαν επί της πρωθυπουργίας Κ. Σημίτη. Αναφέρθηκαν ήδη εκείνες που δημιούργησαν ένα νέο καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις για έργα και τις προμήθειες.

Όσον αφορά το πολιτικό χρέμα ήδη το 1996 ψηφίστηκε νόμος 2426/96 για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, τον έλεγχο τόσο των οικονομικών τους όσο και των δαπανών των υποψηφίων βουλευτών και τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης για ένα πολύ ευρύτερο κύκλο προσώπων απ' ό,τι ίσχυε πριν. Ήταν η πρώτη εκτεταμένη νομοθεσία για όλα αυτά τα θέματα. Ο προηγούμενος νόμος του 1984 αφορούσε μόνο την οικονομική στήριξη των κομμάτων από το κράτος. Ακολούθησαν δύο νόμοι (ν.3023/2002 και ν.3213/2003) οι οποίοι αναθεώρησαν και κωδικοποίησαν τη νομοθεσία. Σε όλες τις περιπτώσεις υπήρχε εκτεταμένη και πλήρης συνεννόηση με τα άλλα κόμματα. Το νομοθετικό πλαίσιο στο τέλος της θητείας της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ ήταν σύγχρονο, είχε πληρότητα και συνοχή. Προέβλεπε μάλιστα μέτρα, όπως τον δειγματοληπτικό έλεγχο των δηλώσεων του πόθεν έσχες, προώθησε τη σύγκριση στοιχείων και τη μηχανοργάνωσή τους. Η νομοθεσία αυτή ισχύει και σήμερα.

Όσον αφορά τον έλεγχο της σύννομης και εύρυθμης λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης θεσμοθετήθηκαν ελεγκτικά σώματα, όπως το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών της Δημόσιας Διοίκησης, την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων στην ελληνική αστυνομία και το λιμενικό σώμα κ.α. Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης που θεσπίστηκε το 2002 συντονίζει όλα αυτά τα σώματα. Η επιτυχημένη δραστηριότητα του σημερινού Γενικού Επιθεωρητή οφείλεται στη νομοθεσία εκείνης της εποχής. Εξάλλου, ο Συνήγορος του Πολίτη, ο οποίος θεσμοθετήθηκε επίσης από τη κυβέρνηση Σημίτη μπορεί να παραπέμπει στον εισαγγελέα και στα πειθαρχικά συμβούλια υπαλλήλους που παρανομούν. Οι έρευνες και διώξεις σε βάρος υπαλλήλων υπήρξαν κατά τη διάρκεια της τελευταίας οκταετίας διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ περισσότερες από ποτέ άλλοτε. Χιλιάδες υποθέσεις ελέγχθηκαν, εκατοντάδες υπάλληλοι παραπέμφθηκαν και πολλοί τιμωρήθηκαν είτε πειθαρχικά και με απόλυση είτε ποινικά.

Συνεργάτες

Κατά την επιλογή των συνεργατών του ο κ. Σημίτης προσπάθησε να σταθμίσει όλα τα στοιχεία που διέθετε. Επέλεξε πρόσωπα που είχαν αγωνισθεί, αναδειχθεί και είχαν μια θετική εικόνα στο κόμμα που ανήκε. Πρόσωπα για τα οποία δεν του είχε αναφερθεί οποιοδήποτε αρνητικό στοιχείο. Άτομα που είχαν δείξει επανειλημμένα τις ικανότητές τους. Και χρησιμοποίησε βεβαίως και πολλά πρόσωπα που προήλθαν από τις προηγούμενες κυβερνήσεις και την τότε ηγεσία του ΠΑΣΟΚ.

Όλες οι επιλογές δεν ήταν επιτυχημένες, όπως ήταν φυσικό. Ένα άτομο μπορεί να λειτουργεί θετικά σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον και όταν αποκτήσει ισχύ και δυνατότητες επιρροής να συμπεριφέρεται διαφορετικά. Η εξέλιξη της ηθικής πλευράς ενός ατόμου δεν ακτινογραφείται. Γι' αυτό χρειάζονται συνεχείς αποτιμήσεις. Πραγματοποιήθηκαν. Είναι γνωστό ότι απομακρύνθηκαν υπουργοί και συνεργάτες από τις θέσεις που κατείχαν, όταν επικρατούσε η εντύπωση μιας συμπεριφοράς ασυμβίβαστης με κανόνες πολιτικής δεοντολογίας. Η απομάκρυνση έγινε χωρίς δισταγμό παρόλο που δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη για αξιόποινες συμπεριφορές.

Ποτέ δεν δόθηκε σε υπουργούς, κυβερνητικά στελέχη, άλλους λειτουργούς ή συνεργάτες οποιαδήποτε εντολή ή οδηγία για προνομιακή συμπεριφορά υπέρ κάποιας επιχείρησης ή για οποιεσδήποτε συναλλαγές.

Οι αποφάσεις που λαμβάνονταν στα ανώτατα κυβερνητικά συλλογικά όργανα τηρούσαν αυστηρά τους ισχύοντες κανόνες. Ήσαν διαφανείς και τεκμηριωμένες με γνώμονα πάντοτε το δημόσιο συμφέρον.

Επίλογος

Η χώρα για τα χρόνια από το 1996 έως το 2004 έκανε σημαντικά βήματα για την ανάπτυξη της, το διεθνές της κύρος, τις υποδομές και τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών. Μια σύγκριση με το σήμερα είναι εύγλωττη. Όσοι υπήρξαν αντίθετοι στο εγχείρημα της περιόδου 1996-2004 θέλουν να αρνηθούν με κάθε τρόπο αυτά τα θετικά στοιχεία. Γι' αυτό και καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια να παρουσιαστεί η περίοδος της διακυβέρνησης του Κ. Σημίτη ως μια εποχή χωρίς σημασία για την Ελλάδα. Η τυφλή αυτή αντιπαράθεση δεν εξυπηρετεί τη χώρα. Οι πολίτες πρέπει να έχουν μια αντικειμενική αντίληψη πότε υπήρχε πρόοδος και πότε οι πολιτικές των κυβερνήσεων οδήγησαν σε δυσάρεστα αδιέξοδα. Ζούμε όλοι μας αυτή τη στιγμή μια πρωτόγνωρη οικονομική κρίση η οποία προήλθε από την λανθασμένη και αδιάφορη για τα πραγματικά προβλήματα της χώρας οικονομική πολιτική μετά το 2004. Αν θέλουμε να ξεπεράσουμε την κρίση θα πρέπει να δούμε νηφάλια πότε επιτύχαμε και πότε αποτύχαμε στο παρελθόν, πότε προόδευσε η χώρα και πότε όχι. Να δούμε τόσο πώς θα ξεπεράσουμε την υστέρησή μας όσο και πώς θα καταπολεμήσουμε τα φαινόμενα διαφθοράς, με σύστημα και σοβαρότητα. Αντιπαραθέσεις εντυπώσεων και κομματικές διαμάχες δεν ωφελούν τη χώρα.